

N:o 68.

Af Herr **O. P. Rylander**: *Om öfverlemnande åt särskilda häradshullmäktige att handlägga och besluta om häradets gemensamma angelägenheter.*

Vid 1870 års riksdag väcktes inom Andra Kammaren tvänne motioner om införande af en häradshullrepresentation, hvaraf bristen i våra kommunalförfattningar fortfarande förmärkes. Detta hade till följd, att Lag-Utskottet i betänkande N:o 33 tillstyrkte en sådan institution. Ehuru jag icke till alla delar kan godkänna detta Lag-Utskottets förslag, torde likväl behovet deraf genom detta Lag-Utskottets betänkande vara ådagalagdt. För häradena kvarstå ännu många gemensamma bördor, angående hvilkas utgörande eller fördelning beslut i laga ordning måste fattas; häradets innevånare kunna visserligen komma tillsammans inför Häradshullrätten och fatta beslut uti dessa häradets angelägenheter, men stadgandena härom äro så ofullständiga och så otydliga, att landtdomare kunnat afslå sina häradshullboars begäran att få häradet samman kalladt inför Rätten för att der välja personer att öfvertaga vården och förvaltningen af häradets gemensamma kassor och egendom, och denna domarens vägran godkändes af Öfverrätten. Det torde icke kunna bestridas, att häradet såmedelst står rättslöst i afseende på vården af och redovisningen för sådana medel, som årligen dels uttaxeras och dels på annat sätt häradet tillfalla; hvilket inträffar, der icke domhafvanden är så välvillig, att han tillåter häradshullboarne att inför Rätten tillsätta förvaltningsmän i vidsträcktare mån än lagen omtalar eller föreskrifver. Om å vissa orter sådana val tillåtits, förundrar det mig alldeles icke, att en häradshullrepresentation derstädes befunnits mindre af behovet påkallad. Ehuru de gamla formerna äro besvärliga och tunga, skall jag förklara mig nöjd med dessa, derest domarens skyldigheter i detta fall förtydligas. Dock tror jag, att en häradshullrepresentation allt mer blifver

af behovet påkallad. Jag anser derföre, att en författning borde, såsom öfvergång, beslutas, enligt hvilken de härad, som så önskade, egde att, likasom i fråga om antagande för fem år af häradsrepresentation, besluta samt efter dessa fem år likaledes väcka fråga om dess afskaffande.

Ehuru jag icke tilltror mig kunna utarbete något detaljeradt förslag, saknar säkerligen icke Lag-Utskottet dertill erforderliga krafter, och får jag, till följd häraf samt på uppdrag af såväl mina kommittenter som Elfsborgs läns senaste landsting, äran föreslå,

att Riksdagen måtte för sin del besluta en författning, hvarigenom stadgas, att, der härad vill å fullmäktige öfverlemna att med häradets rätt handlägga och besluta om häradets gemensamma angelägenheter, sådant skall vara tillåtet; och att ett sådant beslut skall gälla för en tid af fem år.

Stockholm den 28 Januari 1874.

O. P. Rylander.
